

Osobnosť rómskej literatúry Tera Fabiánová

Volám sa Anička. Chodím do piatej triedy. V triede mám spolužiakov samých Rómov. Naša celá škola má len rómskych žiakov. Aj keď sme čisto rómska škola, neučíme sa o rómskej literatúre. Prvýkrát som sa s ňou zoznámila toho roku. Začala som totiž navštevovať Základnú umeleckú školu, kde pracujem v literárno-dramatickom odbore. Našou učiteľkou je rómska učiteľka, ktorá nás učí aj o rómskej literatúre, hovorí nám o rómskych spisovateľoch. Hráme divadlá síce v slovenskom jazyku, ale hlavným motívom je rómska kultúra a história. Tu som sa stretla prvýkrát s rómskou poéziou, ktorú píše aj naša učiteľka. Dokonca som aj vyhrala prvé miesto v recitácii v rómskom jazyku. Na hodinách LDO nám pani učiteľka predstavila knihu „Jak sem chodila do školy“ od rómskej spisovateľky Tery Fabiánovej. Veľmi sa mi páči tento príbeh o rómskom dievčatku, ktorú všetci volali Veľká hlava, lebo bola vždy zvedavá, chcela toho vedieť veľa. Je to vlastne príbeh o jej detstve. Keď sme si ju začali čítať uvedomila som si, že mám s ňou toho veľa spoločného. Aj mne sa stále smejú v triede aj v osade, že sa učím, že ma baví recitovanie, divadlo. Aj Tera žila v osade ako ja. Rozprávka je vlastne jej príbehom z detstva, ktoré tiež strávila v osade na Slovensku.

Tera Fabianová Fabiánová sa narodila v roku 1930 v Žihárce, dedine neďaleko Šale. Keď mala štyri roky, rodina sa presťahovala do susedných Vlčan, odkiaľ pochádza jej mama. Pani učiteľka nám hovorila, že do školy mohla chodiť len tri roky, potom začala druhá svetová vojna a to znamenalo, že sa nesmeli vzdelávať. Od šestnástich rokov žila v Česku, pracovala 35 rokov ako žeriavnička a ako 30 ročná začala písať prvé básne v rómskom jazyku. Písala aj poviedky aj fejtóny. V 60-ke napísala Le Romeskero suno, čo znamená „Sen Cikána“. Bola nositeľkou Nobelovej ceny za svoju prácu.

Pre mňa je Tera Fabiánová osobnosťou rómskej literatúry. Napriek tomu, že žila v chudobe, neodradilo ju pracovať na sebe. Keď už bola slávna nezaprela svoju minulosť, nehanbila sa, že žila v osade. Obdivujem ju a raz by som chcela písať aj ja ako ona a byť vzorom pre ďalšie deti.

Anna Ščuková, 11 rokov

ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa